

Қазақстан Республикасы
Ғылым және жоғары білім
министрлігі

国际中文日
INTERNATIONAL
CHINESE LANGUAGE DAY

«ҚАЗІРГІ ҚЫТАЙ ТІЛІН ОҚЫТУДЫҢ ӨЗЕКТІ МӘСЕЛЕЛЕРІ»
Халықаралық ғылыми-тәжірибелік конференция материалдары
17 сәуір, 2024 ж.

«现代汉语教学现状»
国际学术研讨会论文集
2024 年4月17日

**«АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ ПРЕПОДАВАНИЯ СОВРЕМЕННОГО КИТАЙСКОГО
ЯЗЫКА»**
Материалы международной научно-практической конференции
17 апреля, 2024 г.

«ACTUAL PROBLEMS OF TEACHING MODERN CHINESE LANGUAGE»
Materials of the international scientific and practical conference
April 17, 2024

Астана, 2024
Astana, 2024

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ҒЫЛЫМ ЖӘНЕ ЖОҒАРЫ БІЛІМ МИНИСТРЛІГІ
哈萨克斯坦共和国教育部
МИНИСТЕРСТВО НАУКИ И ВЫСШЕГО ОБРАЗОВАНИЯ РЕСПУБЛИКИ
КАЗАХСТАН
MINISTRY OF SCIENCE AND HIGHER EDUCATION OF THE REPUBLIC OF
KAZAKHSTAN

Л.Н. ГУМИЛЕВ АТЫНДАҒЫ ЕУАЗИЯ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ
列·尼·古米廖夫名下的欧亚国立大学
ЕВРАЗИЙСКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ УНИВЕРСИТЕТ ИМЕНИ Л.Н. ГУМИЛЕВА
L.N. GUMILYOV EURASIAN NATIONAL UNIVERSITY

ФИЛОЛОГИЯ ФАКУЛЬТЕТІ ҚЫТАЙ ФИЛОЛОГИЯСЫ КАФЕДРАСЫ
语言文学系汉语言文学教研室
ФИЛОЛОГИЧЕСКИЙ ФАКУЛЬТЕТ КАФЕДРА КИТАЙСКОЙ ФИЛОЛОГИИ
FACULTY OF PHILOLOGY DEPARTMENT OF CHINESE PHILOLOGY

КОНФУЦИЙ ИНСТИТУТЫ
孔子学院
ИНСТИТУТ КОНФУЦИЯ
CONFUCIUS INSTITUTE

«ҚАЗІРГІ ҚЫТАЙ ТІЛІН ОҚЫТУДЫҢ ӨЗЕКТІ МӘСЕЛЕЛЕРІ»
Халықаралық ғылыми-тәжірибелік конференция материалдары
17 сәуір, 2024 ж.

«现代汉语教学现状»
国际学术研讨会论文集
2024 年 4 月 17 日

«АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ ПРЕПОДАВАНИЯ СОВРЕМЕННОГО КИТАЙСКОГО
ЯЗЫКА»
Материалы международной научно-практической конференции
17 апреля, 2024 г.

«ACTUAL PROBLEMS OF TEACHING MODERN CHINESE LANGUAGE»
Materials of the international scientific and practical conference
April 17, 2024

研讨会赞助者：中国驻哈萨克斯坦大使馆

Астана, 2024

ӘОЖ 811.581
КБЖ 81.2 Кит-923
Қ 22

Редакциялық алқа:

Е.Б. Сыдықов – Л.Н. Гумилев атындағы ЕҰУ Басқарма төрағасы – Ректор
А.Б. Бейсенбай – Л.Н. Гумилев атындағы ЕҰУ Басқарма мүшесі – академиялық мәселелер жөніндегі проректоры
Г. Ахметбек – Қытай филологиясы кафедрасы меңгерушісінің м.а.
Ян Лэй 杨雷 – Конфуций институтының директоры
Б.Жылқыбекұлы – Қытай филологиясы кафедрасының доцент м.а.
Чжу Цуймэй 朱翠梅 – Конфуций институтының доценті
Цзинь Бэйли 靳蓓蕾 – Қытай филологиясы кафедрасының аға оқытушысы

Жауапты хатшы: Г.Т. Елубаева, А.М. Садвакасова

Қ 22 «Қазіргі қытай тілін оқытудың өзекті мәселелері» халықаралық ғылыми-тәжірибелік конференция материалдары (2024 жылдың 17 сәуір, Астана, Қазақстан). – Астана: Л.Н. Гумилев атындағы ЕҰУ баспасы, 2024. – 164 б. – қазақша, қытайша, орысша, қырғызша.

ISBN 978-601-337-998-2

Бұл Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті Филология факультеті Қытай филологиясы кафедрасы мен университет жанындағы Конфуций институтының бірлесіп ұйымдастырған «Қазіргі қытай тілін оқытудың өзекті мәселелері» атты халықаралық ғылыми-тәжірибелік конференциясының материалдар жинағы. Қазақстан Республикасы мен Қытай Халық Республикасы арасындағы ынтымақтастық байланыс аясында және «БҰҰ-дағы қытай тілі күніне» орай ұйымдастырылған осы конференцияның жинағына қатысушылардың жасаған баяндамалары мен ұсынған мақалалары сұрыптап енгізілді. Жинақта халықаралық ғылыми ортадағы қытай филологиясын зерттеудің жаңа трендтері; қытай-қазақ-орыс тілдерінің мәдениетаралық интерпретациялық аурама мәселелері; қытай тілін оқытудағы инновациялық әдістер мен заманауи технологияларды қолдану мәселелері; қытай тарихы, мәдениеті және ұлттық білім беру саласындағы ынтымақтастықтың қазіргі жағдайы мен даму перспективалары сияқты бағыттарда жазылған авторлық зерттеулері берілген. Басылым студенттерге, магистранттарға, докторанттарға, сонымен қатар қазіргі ғылымның өзекті мәселелерімен айналысатын оқырман қауымға арналған. Мақалалар тек авторлық нұсқада жарияланды, мақала көзқарасына авторлар жауапты.

ӘОЖ 811.581
КБЖ 81.2 Кит-923

© Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті қытай филологиясы кафедрасы, 2024
© Евразийский национальный университет им. Л.Н. Гумилева кафедра китайской филологии, 2024
© L.N. Gumilyov Eurasian national university department of chinese philology, 2024

ISBN 978-601-337-998-2

Пайдаланылған әдебиеттер тізімі:

- [1] <https://www.kaznu.kz/ru/4064/page/> (қол жеткізілген күн 07.04. 2024)
[2] <https://kk.wikipedia.org/wiki> (қол жеткізілген күн 05.04. 2024)
[3] <https://fph.enu.kz/kz/page/departments/departments-of-chinese-philology-1>
(қол жеткізілген күн 07.04. 2024)

STATE OF STUDY OF CHINESE PHILOLOGY IN KAZAKHSTAN**Kalibekuly T. ¹, Koibakova A.S. ²**

¹ Candidate of Philology, Professor of Kazakh Ablai Khan University of International Relations and World Languages, Almaty, Kazakhstan.

e-mail: tolkyn.kalibek@mail.ru

² Doctoral student, senior lecturer, Al-Farabi Kazakh National University, Almaty, Kazakhstan

e-mail: ayzhan.k.s@gmail.com

Annotation. The article describes the study of Chinese philology (phonetics, lexicology, grammar, etc.) at the Ablai Khan University of international relations and world languages and Al-Farabi KazNU. Today, as a result of scientific and creative searches of Chinese philologists, many textbooks, manuals, anthologies, dictionaries and monographs have been published in the country and are included in the educational process and scientific circulation. They annually participate in international and national scientific-theoretical, educational-methodical conferences held in the country and abroad and make reports. This indicates that today there are many opportunities and resources to compete in the training of Chinese philologists.

Keywords. chinese studies, philology, oriental studies, chinese philology.

ӘОЖ 81'367**ҚЫТАЙ ТІЛІНІҢ ШАРТТЫ ҚҰРМАЛАС СӨЙЛЕМДЕРІ МЕН ГИПОТЕТИКАЛЫҚ ҚҰРМАЛАС СӨЙЛЕМДЕРІНІҢ ЕРЕКШЕЛІКТЕРІ****Ахметбек Г.¹, Майбас Ә.Т.²**

¹ т.ғ.к., доцент м.а., Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті Қытай филологиясы кафедрасы, Астана, Қазақстан

e-mail: akhmetbek.gulzhan@gmail.com

² магистрант, Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті Қытай филологиясы кафедрасы, Астана, Қазақстан

e-mail: maybas@bk.ru

Андатпа. Бұл мақала қытай тіліндегі күрделі грамматикалық мәселелерді, әсіресе шартты және гипотетикалық сөйлемдерді қарастырады. Шартты құрмалас сөйлемдердің тілдік қатынаста қолданылуына талдау жасап, жазба түріне ерекше көңіл бөледі. Қытай тілін үйренушілерге олардың арасындағы айырмашылықтарды түсінуге көмектесу үшін шартты және гипотетикалық құрмалас сөйлемдердің анықтамалары, жіктелуі және құрылымдық ерекшеліктері берілген.

Тірек сөздер: шартты құрмалас сөйлемдер, гипотетикалық құрмалас сөйлемдер, грамматика, салыстырмалы зерттеу, дәнекер жалғаулық.

Қытай тілінде күрделі грамматикалық мәселелер көп, соның бірі шартты және гипотетикалық құрмалас сөйлемдер. Тілдік қатынаста, әсіресе жазуда шартты құрмалас сөйлемдер жиі қолданылады. Шартты мәндердің негізгі қызметі әртүрлі мүмкін жағдайларда оқиғалардың қалай болатынын елестету немесе болжау. Автор шартты және гипотетикалық құрмалас сөйлемдердің анықтамаларын, жіктелуін және құрылымдық ерекшеліктерін

зерттеп, олардың арасындағы айырмашылықтарды қытай тілін үйренушілерге түсіндіруге көмектесуді көздейді.

1) Қытай тіліндегі шартты құрмалас сөйлемдердің анықтамасы

Син Фуи өзінің «Қытай тіліндегі құрмалас сөйлемдерді зерттеу» атты еңбегінде шартты сөйлемді «шарт негізінде белгілі бір нәтиже шығаратын, шартты себеп-салдар тұжырымы ретінде қысқартылған сөйлем» деп есептейді және осы негізде ол шартты сөйлемдердің бірқатар типтік конструкцияларын келтіреді: “只有……才……” (егер тек..., сол кезде...), “只要……就……” (тек қана..., сонда...), “越……, 越……”, “除非……才……” (егер тек..., сонда ғана...), “一……就……” [1, 42].

Қытай тілінің шартты сөйлемдері – құрмалас сөйлемнің бір түрі. Қарапайым тілмен айтқанда, «құрмалас сөйлемдер бір-бірімен мағыналық байланысқан, бірақ бір-біріне грамматикалық құрамдас болып табылмайтын екі немесе одан да көп бөліктерден тұрады. Оларға себеп-салдар, сабақтас құрмалас, шартты бағыныңқы және қарсылық бағыныңқы, т.б. кіреді. Шартты құрмалас сөйлемдерде сөйлем мүшелерінің арасындағы қатынас шарт пен нәтиже ретінде қалыптасады. Бағыныңқы сөйлем нақты немесе жорамал шартты айтады, ал негізгі сөйлем сол шарттан шығатын нәтижені сипаттайды.

Қытай тіліндегі шартты құрмалас сөйлемдердің анықтамасы: «бағыныңқы сөйлем шартты алға қояды, ал негізгі сөйлем шарт орындалғандағы нәтижені білдіреді» [2, 166].

Бұл зерттеуімізде «шарт» және «болжам» толығымен бөлек категориялар емес, екеуі де шартты қатынасты білдіреді, бірақ болжамдық шарт жорамал сипатта болады. Болжам шарттарда “如果”, “假如”, “假设”, “要是” және т.б. сияқты жалғаулықтар қолданылады.

Қорытындылай келе, алдыңғы сөйлем белгілі бір шартты алға қояды, ал соңғы сөйлем бұл шарт орындалғанда қандай нәтиже болатынын түсіндіреді. Шартты құрмалас сөйлемдерде сөйлем мүшелерінің арасындағы қатынас шарт пен нәтиже болып табылады деп те айтуға болады. Оның үстіне, «шарт» және «гипотеза» толығымен бөлек категориялар емес, екеуі де шартты қатынасты білдіреді, бірақ гипотетикалық шарт болжам сипатына ие деп айтуға болады. Гипотетикалық шарттарда «如果», «假如», «假设», «要是» және т.б. сияқты жалғаулықтар қолданылады. Бұл зерттеуіміз «шарт» пен «гипотеза» арасындағы айырмашылықты түсіндіреді.

Қытайлық шартты құрмалас сөйлемнің түрлері

Қытай тіліндегі шартты құрмалас сөйлемнің түрлеріне қатысты қытай зерттеушілерінің пікірлері әртүрлі, көптеген мәселелер әлі де шешімін табуы қажет етеді. Бастапқыда классификация үлкен объектіні бірнеше кіші категорияларға бөлу принципіне негізделген. Бұл мақалада қытай тіліндегі құрмалас сөйлем түрлерінің әрқашан зерттеушілер назарын аударып, қазіргі қытай тілін зерттеудегі басты мәселелердің бірі екендігі дәлелденген. Сонымен қатар, көптеген қытай зерттеушілерінде шартты сөздердің жіктелуіне қатысты айтарлықтай келіспеушіліктер бар. Бұл мақалада жіктеудің ерікті емес, принциптерге негізделуі керектігі баса айтылған.

Сайып келгенде, шартты құрмалас сөйлемдерді қайта жіктеудің жалпыға бірдей қабылданған бірыңғай жүйесі жоқ екенін анықтадық. Шартты салалас құрмалас сөйлемдерді қайта жіктеудегі мұндай елеулі келіспеушілік шартты салалас құрмалас сөйлемдердің өзінде көптеген күрделі және айыруға қиын жақтардың бар екендігін көрсетіп қана қоймайды, сонымен қатар бұл сөйлемдерді түсіну одан әрі тереңдетуді қажет ететінін, көптеген сұрақтардың әлі де шешімін таппай отырғанын көрсетеді. Бұл мақалада Чжан Биннің классификациясы пайдаланылады, себебі ол қытай тілінде ең кең таралған жіктеу әдісі. Мақалада шартты құрмалас сөйлемдерді негізінен мынадай категорияларға бөлуге болатындығы айтылады: жеткілікті шартты құрмалас сөйлемдер, қажетті шартты құрмалас сөйлемдер, шартсыз құрмалас сөйлемдер.

1. Жеткілікті шартты құрмалас сөйлемдер

Жеткілікті шартты құрмалас сөйлемдер белгілі бір шарт орындалса, белгілі нәтиже алуға болатынын білдіреді. Алайда нәтижеге жету үшін тек алдыңғы сөйлемде айтылған шарт жеткіліксіз; Дәл осындай нәтижеге әкелетін басқа да жағдайлар бар. Алдыңғы сөйлемде

айтылған шарт жалғыз шарт емес деп те айта аламыз; егер кейбір басқа шарттар орындалса, нәтиже де болады.

Егер А бар болса, В міндетті түрде бар болса, ал А жоқ жерде В болмауы немесе В болуы мүмкін болса, онда А В үшін жеткілікті шарт болып табылады. Мысалы: 一个人如果会生孩子, 那就必然是女的; 如果不会生孩子, 那就可能不是女人但也可能是女人. (егер адам бала туа алса, онда ол міндетті түрде әйел; егер ол бала көтере алмаса, онда ол әйел емес болуы мүмкін, бірақ сонымен қатар ол әйел болуы мүмкін). Демек, бала көтеру қабілеті әйел болу үшін жеткілікті шарт болып табылады. Жеткілікті шартты білдіру үшін жиі қолданылатын байланыстырушы сөздер:

Бөлек қолданылады: «便», «就».

Бірге қолданылады: "只要 (只需、一旦)就 (都、便、总)".

Мысалы:

只要努力学习, 就一定会取得好成绩. «Егер сіз жақсы оқысаңыз, сіз міндетті түрде жақсы нәтижелерге қол жеткізесіз».

只要有问题, 就一定要解决. – «Мәселе болса, оны міндетті түрде шешу керек».

2. Қажетті шартты құрмалас сөйлемдер

Бағыныңқы сөйлем негізгі сөйлемнің қажетті шарты болып табылады; егер бұл қажетті шарт жоқ болса, онда негізгі сөйлемде көрсетілген нәтижеге қол жеткізу мүмкін емес. Қажетті шартты сөйлемдер – шарты өте қатаң сөйлемдер. Бірінші сөйлемде белгілі бір шарт айтылады, ал сол шарт орындалғаннан кейін екінші сөйлемде сол жалғыз шарт орындалғанда болмай қоймайтын нәтиженің болатыны айтылады. Бірінші сөйлемде алға қойылған шарт міндетті деп айта аламыз. Қажетті шартты сөйлемдерде жиі қолданылатын байланыстырушы сөздер:

Бөлек қолданылады: "才", "否则", "要不然".

Бірге қолданылатын: "只有 (唯有) (除非)才 (否则) (不)".

Мысалы:

这开会除非他亲自去请, 我才会去. - Мен бұл кездесуге ол мені шақырса ғана барамын.

只有付出劳动, 才会有收获. - Тек күш-жігер арқылы табысқа жетуге болады.

3. Шартсыз құрмалас сөйлем

«Шартсыз сөйлем» мен «шартты сөйлемге» қатысты ғалымдардың көпшілігі «шартсыз» деп аталатын ішкі категорияны ажыратады, яғни «不管 (无论、不论) А, 都 В» (А, әрқашан В-ға қарамастан) сияқты сөйлемдер «шартсыздық» білдіретін болып саналады. Ғалымдардың көптеген грамматикалық еңбектерінде «不管 А, 都 В» «шартсыздықты» білдіреді деп мәлімдейді. Тек Син Фуи ғана ондай сөйлемдерді қарама-қарсы құрмалас сөйлемдер (转折类) категориясына жатқызады, яғни ол оларды білдіру шартының ішкі категориясы деп санамайды. Шарты бар сөйлемдер шеңберіндегі «шартсыз сөйлем» ішкі категориясын анықтаудың өзі айқын логикалық қайшылықты қамтиды. «无» (wú) қытай тілінде көбінесе «жоқ», «无条件» (wútiáojiàn) – «шарт жоқ» дегенді білдіреді, яғни «шарт жоқ» сөйлемдерді шарты бар сөйлемдер категориясымен теңестіру әдеттегі өзіндік қарама-қайшылық болып табылады. Шарты бар сөйлемдердің ішкі санатына арналған бұл атау, әрине, мағынаға сәйкес келмейді және диссонантты естіледі.

Байланыстырушы сөздер жұпта қолданылуы керек. Жалпы қолданылатын байланыстырушы сөздер: “无论 (不论) (不管) (任凭)都 (也) (还) (总) (总是)”. Шартсыз сөйлем алдыңғы сөйлемде белгілі бір шартты атап, оны алып тастауды білдіреді, ал келесі сөйлем алдыңғы шарттың жүзеге асуы немесе жүзеге аспауына қарамастан нәтиженің болатынын білдіреді, қысқаша айтқанда, нәтиже шарттарға байланысты емес. Шартсыз сөйлемдердің ең таралған сөйлем үлгісі “无论..., 都/总...”. Мысалы:

无论下不下雨, 我都要去看她. - Жаңбыр жауса да, жаумаса да мен оны көруге барамын.

不管白天黑夜，公司里都有工人。 - Күндіз-түні қарамай компанияда жұмысшылар бар.

Гипотетикалық құрмалас сөйлемнің анықтамасы

Гипотетикалық құрмалас сөйлемдер сөйлем мүшелерінің болжамдық байланыстары бар құрмалас сөйлемдерге жатады. Бағыныңқы сөйлем жорамал шартты, ал негізгі сөйлем сол жорамал шарт орындалса болатын нәтижені айтады. «如果（假如、要是、倘若、若是）……就（那么、那就、那么就、便） сияқты жалғаулық сөздер жиі қолданылады [3, 259].

Осылайша, гипотетикалық құрмалас сөйлемдерді бірінші сөйлемде гипотеза білдіретін, ал екіншісі сол болжам ақиқат болса, қандай нәтиже болатынын түсіндіретін сөйлемдер деп айта аламыз. «如果（假如、若、要（是）、假若）-就（那、那么、那就、那么就、便）……», «即使……也（还、还是）», «再……也……» сияқты жалғаулық сөздер жиі қолданылады. Болжамның өзі шарт болғандықтан гипотетикалық құрмалас сөйлемдерде шартты байланыстар да болады. «只要……就» конструкциясы бар шартты құрмалас сөйлемдердегі сияқты мұнда да жеткілікті шарттар айтылады, сондықтан кейбіреулер гипотетикалық құрмалас сөйлемдерді шартты құрмалас сөйлемдерге жатқызып, оларды «гипотетикалық шартты құрмалас сөйлемдер» деп атайды. Мысалы:

如果他不能上课，那就让我上课。 - Егер ол сабақ бере алмаса, маған сабақ беруге рұқсат етіңіз.

即使天塌下来，这件事也得做完。 - Аспан құласа да, бұл мәселе аяқталуы керек.

要是你选择的是“A”，那就恭喜你答对了。 - Егер сіз “A” таңдасаңыз, құттықтаймыз, сіз дұрыс жауап бердіңіз.

Гипотетикалық құрмалас сөйлемнің түрлері

Гипотетикалық құрмалас сөйлемдерді екі түрге бөлуге болады:

1. Сәйкес гипотетикалық құрмалас сөйлемдер.
2. Қарсылықты гипотетикалық құрмалас сөйлемдер [4, 128].

Сәйкес гипотетикалық құрмалас сөйлемдер

Сәйкес гипотетикалық құрмалас сөйлемдер - гипотеза мен нәтижесі бірдей сөйлемдер: гипотеза ақиқат болса, нәтиже ақиқат. Сәйкес гипотетикалық құрмалас сөйлемдер үшін жиі қолданылатын байланыстыратын сөздер:

Бөлек қолданылады: «就、那就、那么、那、则、便、的话».

Бірге қолданылады: «如果（假设、假如、假若、假使、倘若、倘使、要是、若是、若、万一）……就（那就、那么、那、则、便）».

Сәйкес гипотетикалық сөйлемдер кейде байланыстырушы сөздерді қолданбайды.

Қарсылықты гипотетикалық құрмалас сөйлемдер

Бірінші сөйлем гипотетикалық фактіні айтады және сол гипотезаның ақиқаттығын болжайды, ал екінші сөйлем қарама-қарсы немесе салыстырмалы түрде қарама-қарсы мағынаны білдіреді. Қарсылықты гипотетикалық құрмалас сөйлемдер үшін жиі қолданылатын байланыстырушы сөздер:

Бөлек қолданылады: «也、还»;

Бірге қолданылады: «即使（即便、就是、就算、纵使、纵然、哪怕）……也（还）», «再……也».

Шартты және гипотетикалық сөйлемдердің айырмашылығы

Шартты және гипотетикалық сөйлемдердің арасында белгілі бір байланыс бар. Біз гипотезаны алға тартқанда, біз негізінде шартты алға қоямыз. Ал, керісінше, шартты алға қойғанда, ол әрқашан әлі жүзеге асырылмаған нәрсені, болжамдық жағдайды білдіреді. Сондықтан, гипотетикалық сөйлемдерде шарттар болады, ал шартты сөйлемдерде гипотеза болады [5, 314].

1. Сипаты әртүрлі

Шартты сөйлемдер: Шартты сөйлемдерде сөйлем мүшелерінің арасында шарт, салдар

байланысы болады.

Гипотетикалық сөйлемдер: Бұл екі жорамал бағыныңқы сөйлемнен тұрады. Бірінші сөйлем жағдайдың болуын немесе пайда болуын болжайды, ал екінші сөйлем гипотетикалық жағдайдың нәтижесін түсіндіреді.

2. Ерекшеліктері әртүрлі

Шартты құрмалас сөйлемнің ерекшеліктері:

(1) Бағыныңқы сөйлем нақты немесе гипотетикалық шартты алға қояды, сол жағдайда негізгі сөйлем нәтижені түсіндіреді. Көп жағдайда жалғаулықтар екі сөйлемде де қолданылады. Кейбір жағдайда жалғаулықтар шартты түсіндіретін сөйлемде ғана қолданылады. Жиі қолданылатын байланыстырушы сөздер: "纵", "乃", "即", "则", "因为.....所以", т.б.

Гипотетикалық құрмалас сөйлемдердің ерекшеліктері:

Жиі қолданылатын байланыстырушы сөздер: "如果", "假如", "假若", "倘若", "要是" т.б., олар "那么", "就", "便" үстеулерімен және т.б. қолданылады.

Қорыта келгенде, қытай тіліндегі шартты және гипотетикалық құрмалас сөйлемдер - бұл терең және егжей-тегжейлі зерттеуге лайық жеткілікті кең тақырып. Бұл мақалада тіл үйренушілерге оларды жақсырақ тануға және түсінуге көмектесу үшін қытай тіліндегі шартты және гипотетикалық құрмалас сөйлемдерді талдау және салыстырмалы зерттеу қарастырылған.

Пайдаланылған әдебиеттер тізімі:

- [1] 邢福义. 汉语复句研究. - 北京: 商务印书馆, 2001.
- [2] 黄伯荣、廖序东. 现代汉语下册(修订本). - 兰州: 甘肃人民出版社, 2002.
- [3] 董绍克, 阎俊杰 主编. 汉语知识词典. - 北京: 警官教育出版社.1996.
- [4] Абдырақын Нұрхалық. Қазіргі қытай тілінің грамматикасы: оқу құралы. - Алматы: Қазақ университеті, 2010.
- [5] 冯志纯. 现代汉语(增订本) [M]. - 重庆: 西南师范大学出版社, 2003 年.

FEATURES OF CONDITIONAL COMPOUND SENTENCES AND HYPOTHETICAL COMPOUND SENTENCES OF THE CHINESE LANGUAGE

Akhmetbek G.¹, Maibas A.T.²

¹ candidate of historical sciences, acting associate professor, Department of Chinese philology, Faculty of philology, L.N. Gumilyov Eurasian national university, Astana, Kazakhstan
e-mail: akhmetbek.gulzhan@gmail.com

² master's student, Department of Chinese philology, Faculty of philology, L.N. Gumilyov Eurasian national university, Astana, Kazakhstan
e-mail: maybas@bk.ru

Annotation. This article deals with complex grammar issues in Chinese, especially conditional and hypothetical sentences. Analyzes the use of conditional complex sentences in linguistic relations and pays special attention to the type of writing. Definitions, classifications, and structural features of conditional and hypothetical complex sentences are provided to help Chinese language learners understand the differences between them.

Keywords: conditional complex sentences, hypothetical complex sentences, chinese grammar, comparative study, conjunction.